

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และคณะทำงานด้านข้อมูลรายการร้อยเรื่อง...เมืองไทย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๐๗๐-๗๓

เรื่อง สิทธิสัตว์
เรียบเรียง นางสาวศิริชนก วิริยเกื้อกุล นิติกรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ สำนักวิชาการ
ออกอากาศ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙

จากกระแสการต่อต้านการทารุณกรรมสัตว์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจกับคำว่า สิทธิสัตว์กันมากขึ้น ทั้งนี้ โดยทั่วไปคำว่า “สิทธิ” สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ สิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ซึ่งเป็นสิทธิติดตัวตามธรรมชาติ และสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ซึ่งเป็นสิทธิที่กฎหมายให้การรับรองและคุ้มครอง โดยหากพิจารณาคำว่า “สิทธิสัตว์” นั้นสามารถใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า “อิสรภาพสัตว์” และเป็นที่ยอมรับกันว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก โดยตามธรรมชาตินั้นทั้ง สัตว์และมนุษย์นั้นต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แต่มนุษย์ต้องอยู่ในฐานะที่เป็นผู้ให้สถานะทางจริยธรรม ต่อสัตว์ จึงต้องใช้ประโยชน์จากสัตว์อยู่บนสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องยอมรับและเคารพ ด้วยเหตุนี้จึงนำไปสู่ แนวคิดการคุ้มครองสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ ซึ่งในทางวิทยาศาสตร์สวัสดิภาพสัตว์ คือ ความต้องการ ของสัตว์ในสิ่งใด ๆ ที่ทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างมีระบบและปลอดภัย ความต้องการดังกล่าวมีทั้ง ความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย และความต้องการที่สูงขึ้นไป เช่น การคงไว้ซึ่งความอยู่รอด ของเผ่าพันธุ์ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๓ ได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติที่ดีทางด้านสวัสดิภาพสัตว์ การขนส่งสัตว์ทางบก ตามพระราชบัญญัติสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยได้ให้ความหมายของคำว่าสวัสดิภาพสัตว์ไว้ว่า หมายถึง สภาวะทางร่างกาย จิตใจ และการแสดงพฤติกรรมทางธรรมชาติ ในขณะที่สัตว์เผชิญกับสภาพแวดล้อมจากการกระทำของมนุษย์ หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้คือ เนื่องจากสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อม จึงควรได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกทารุณกรรม และเจ้าของสัตว์ที่นำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพ ให้เหมาะสมตามประเภทและชนิดของสัตว์ ทั้งในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดง เพื่อให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติอย่างเหมาะสม โดยได้กำหนดให้ผู้ที่กระทำการอันเป็น

การทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเจ้าของสัตว์ หรือผู้ใดที่ไม่จัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ศาลมีอำนาจสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้กระทำความผิดนั้นครอบครองสัตว์ หากเห็นว่าสัตว์นั้นอาจจะถูกทารุณกรรมหรือได้รับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ที่ไม่เหมาะสม โดยจะมอบให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลสัตว์นั้นต่อไป

หลังจากที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ก็ได้เกิดปรากฏการณ์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยประชาชนส่วนใหญ่ รวมทั้งภาคสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการสอดส่องดูแลเพื่อมิให้มีการปฏิบัติต่อสัตว์อย่างไม่เหมาะสม เช่น การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นเหตุการณ์ การส่งผ่านข่าวสารในสังคมออนไลน์ เป็นต้น ส่งผลให้กฎหมายฉบับนี้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความร่วมมือของประชาชน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ประพิมพ์พรรณ เงินทิพย์. (๒๕๕๔). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๒๕๕๖). พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

พ.ศ. ๒๕๕๗. สืบค้น ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ จาก [http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/
%bb53/%bb53-20-2557-a0001.pdf](http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%bb53/%bb53-20-2557-a0001.pdf)

พ.ร.บ.คุ้มครองสัตว์ บังคับใช้แล้ว ทารุณสัตว์เจอคุก-ปรับ 4 หมื่น. (2557). สืบค้น ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

จาก <http://pet.kapook.com/view108123.html>

ใครทำแรมโบ้ น้องหมาโดนเชือดคอ คาคดีมือโจร จะยอมเข้าบ้าน. (2558). สืบค้น ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

จาก <https://www.thairath.co.th/content/547271>

ภาษาต่างประเทศ

J Anim, (1991). Animal welfare: concepts and measurement. Retrieved December 23, 2015

from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/1778832>